

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА ФІЗІОЛОГІЇ, ІМУНОЛОГІЇ І БІОХІМІЇ З КУРСОМ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
ТА МЕДИЦИНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету

_____ Л.О. Омелянчик _____

« _____ » _____ 20__ р.

Сучасні дидактичні засоби навчання
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

спеціальності 014 «Середня освіта» (Біологія та здоров`я людини)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров`я людини)

Укладач Клімова Олена Олександрівна к.б.н., старший викладач кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом ЦЗ та медицини

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фізіології, імунології і
біохімії з курсом ЦЗ та медицини

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____

_____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
біологічного факультету

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.
Голова науково-методичної ради
біологічного факультету

_____

(підпис) (ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 6	Обов'язкова	
		Цикл професійної та практичної підготовки	
Спеціальність 014 Середня освіта	Загальна кількість годин – 180	Семестр:	
Освітньо-професійна програма Середня освіта		*Змістових модулів – 10	6-й
		Лекції	
		30 год.	-
		Практичні	
		30 год.	-
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 10	Самостійна робота	
		120 год.	- год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Сучасні дидактичні засоби навчання» складається з двох розділів «Педагогічні техніки та технології», «Культура спілкування педагога» і включає відповідно 5 та 5 змістових модулів. Усього 10.

Курс направлений на формування знань, умінь і професійної компетенції майбутніх учителів щодо використання сучасних дидактичних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення курсу біології та здоров'я людини; організації навчально-виховного процесу найефективнішими формами, найдоцільнішими методами та прийомами навчання, зокрема з використанням сучасних інформаційних та Інтернет-технологій, на сучасному етапі розвитку вищої школи.

Основні завдання вивчення дисципліни це забезпечення базової фахової підготовки вчителя в галузі використання сучасних дидактичних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій під час

підготовки та проведення занять, для розробки та використання лінгводидактичних матеріалів, створення і виконання тестових завдань, навичок використання соціальних сервісів Інтернет у педагогічній діяльності, набуття студентами практичних навичок оперування спеціалізованими ресурсами мережі Інтернет з метою підвищення рівня наукової та педагогічної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК2).</p> <p>Здатність працювати у команді(ЗК2)</p> <p>Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК4).</p> <p>Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК5).</p> <p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК10).</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК11).</p> <p>Здатність здійснювати сучасні методи аналізу даних (СК 5).</p> <p>Здатність оцінювати ризики(СК 6)</p> <p>Вміння застосовувати знання і розуміння для вирішення якісних та кількісних проблем відомої природи (СК 13).</p> <p>Навички в практичному застосуванні теоретичних відомостей.(СК 14)</p>	<p>Поточні контрольні заходи:</p> <p>Опитування</p> <p>Практична робота</p> <p>Підсумкова контрольна робота</p> <p>Підсумкові контрольні заходи:</p> <p>Захист індивідуального практичного завдання</p> <p>Письмова відповідь на екзамені</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами як педагогіка та психологія, соціологія та філософія.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Сучасні дидактичні засоби навчання. Педагогічна майстерність та педагогічна діяльність.

Змістовий модуль 2.

Педагогічні техніки та технології. Техніка мовлення педагога та зовнішній вигляд.

Змістовий модуль 3.

Мистецтво мовлення та комунікативна поведінка вчителя. Техніка мовлення та її значення в діяльності педагога. Типи дихання.

Змістовий модуль 4.

Дикція та виразність мовлення. Виразність мовлення та його значення

Змістовий модуль 5.

Ігрові підходи у освіті. Гра у житті дитини та роль вчителя у грі.

Змістовий модуль 6.

Педагогічна та ораторська майстерність. Відомі педагоги та їх доробок.

Змістовий модуль 7.

Педагогічне спілкування та педагогічний такт. Стили спілкування. Взаємодія вчителя та учня.

Змістовий модуль 8.

Прийоми педагогічної взаємодії. Комунікативні здібності педагога.

Змістовий модуль 9.

Психологічні умови прояву та підтримки активності школярів. Способи стимулювання пізнавальної діяльності учнів.

Змістовий модуль 10.

Способи саморегуляції самопочуття вчителів. Особливості сприйняття особистості вчителя учнями

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські/ Практичні /Лабораторні заняття, год		Теор. зав-ня, к-ть балів			Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.		о/д ф.	з/дист ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	12	4	4	-	-	-	8	-	-	10	10	
2	11	4	4	-	-	-	7	-	-	20	20	
3	12	4	4	-	-	-	8	-	-	5	5	
4	12	4	4	-	-	-	8	-	-	5	5	
5	12	4	4	-	-	-	8	-	-	20	20	
Усього за змістові модулі	59	20	20	-	-	-	39	-	-	60	60	
Підсумковий семестровий контроль	Індивідуальне завдання	6								20	40	
	екзамен	25								20		
Загалом	90								100			

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Сучасні дидактичні засоби навчання.	3	-
2	Педагогічні техніки та технології.	3	-
3	Мистецтво мовлення та комунікативна поведінка вчителя.	3	-
4	Дикція та виразність мовлення.	3	-
5	Ігрові підходи у освіті.	3	-
6	Педагогічна та ораторська майстерність.	3	
7	Педагогічне спілкування та педагогічний такт.	3	
8	Прийоми педагогічної взаємодії.	3	
9	Психологічні умови прояву та підтримки активності школярів.	3	
10	Способи саморегуляції самопочуття вчителів.	3	
Разом		30	-

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Педагогічна майстерність та педагогічна діяльність.	3	-
2	Техніка мовлення педагога та зовнішній вигляд.	3	-
3	Техніка мовлення та її значення в діяльності педагога. Типи дихання.	3	-
4	Виразність мовлення та його значення	3	-
5	Гра у житті дитини та роль вчителя у грі.	3	-
6	Відомі педагоги та їх доробок.	3	-
7	Стилі спілкування. Взаємодія вчителя та учня.	3	-
8	Комунікативні здібності педагога.	3	-
9	Способи стимулювання пізнавальної діяльності учнів.	3	-
10	Особливості сприйняття особистості вчителя учнями	3	-
Разом		30	-

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	**Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Практичне завдання –	Вимоги до виконання та оформлення: Тестова робота (виконання практичної роботи і оформлення звіту з неї, містить в собі індивідуальні завдання з кожної теми розділу)	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/600239/mod_resource/content/0/%d0%94%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	1			10
2	Практичне завдання –	Вимоги до виконання та оформлення: Тестова робота (виконання практичної роботи і оформлення звіту з неї, містить в собі індивідуальні завдання з кожної теми розділу).	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/600239/mod_resource/content/0/%d0%94%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	5
	Тест до атестації 1	Поточне опитування студентів проходить на платформі Moodle. Питання ставляться по матеріалу лекції.		3
	Підсумкова контрольна робота за розділом 1	Проходить на платформі Moodle. Питання ставляться по матеріалу лекцій та тестових робіт.		12
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3			20
3	Практичне завдання –	Вимоги до виконання та оформлення: Тестова робота (виконання практичної роботи і оформлення звіту з неї, містить в собі індивідуальні завдання з кожної теми розділу).	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/600239/mod_resource/content/0/%d0%94%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	5

Усього за ЗМ 3 контр. заходів	1		%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	5
4	Практичне завдання –	Вимоги до виконання та оформлення: Тестова робота (виконання практичної роботи і оформлення звіту з неї, містить в собі індивідуальні завдання з кожної теми розділу).	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/600239/mod_resource/content/0/%d0%94%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	1		%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	5
5	Практичне завдання –	Вимоги до виконання та оформлення: Тестова робота (виконання практичної роботи і оформлення звіту з неї, містить в собі індивідуальні завдання з кожної теми розділу).	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/600239/mod_resource/content/0/%d0%94%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%20Microsoft%20Word%20(6).pdf	5
	Тест до атестації 2	Поточне опитування студентів проходить на платформі Moodle. Питання ставляться по матеріалу лекції.		3
	Підсумкова контрольна робота за розділом 2	Проходить на платформі Moodle. Питання ставляться по матеріалу лекцій та тестових робіт.		12
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	3			20
Усього за змістові модулі контр. заходів	9			60

8. Підсумковий семестровий контроль***

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Захист індивідуального практичного завдання	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=169319	<p>Результати виконання студентом індивідуального практичного завдання оцінюється за наступною шкалою:</p> <p>Вступ (2 бали): формулювання необхідності зазначених знань для професійного становлення майбутнього біолога.</p> <p>Основна частина (10 балів): повнота розкриття питання (1-3 бали); опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел (1-3 бали); цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу (1-4 бали).</p> <p>Висновки (2 бали): уміння формулювати власне відношення до проблеми, робити аргументовані висновки.</p> <p>Акуратність оформлення письмової роботи (2 бали).</p> <p>Підготовка комп'ютерної презентації (4 бали). уміння користуватися Інтернет ресурсом (1 бал); підбір і логічне розміщення графічних і фотозображень (1 бал); слайд-шоу (близько 8-10 слайдів) (1-2 бали).</p> <p>Загальна оцінка визначається як сума балів, отриманих студентом по кожному пункту. Виконання індивідуального завдання оцінюється у 20 балів.</p>	20
	Письмова відповідь на екзамені	https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/296363/mod_resource/content/0/%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%81%d1%83%d0%bc%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b8%d0%b9%20%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%82%d1%80%d0%be%d0%bb%d1%8c.pdf	<p>Включає: 1-е та 2-е питання – теоретичне (14 балів), 3-є питання – 6 тестових завдань (6 балів).</p> <p>До складання екзамену допускаються студенти, які набрали мінімально 35 балів з 60 можливих.</p>	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 3-є видання, доповнене. К., 2001. 608 с.
2. Галузьяк В.М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навчальний посібник. Вінниця: РВВ ВАТ “Віноблдрукарня”, 2001. 200 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів. К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. 528 с.
4. Гуржій А. М., Жук Ю. О., Волинський В. П. Засоби навчання: навчальний посібник. К., ІЗМН, 1997. 208 с.
5. Жарова Л.В. Учить самостоятельности: Книга для учителя. М.: Просвещение, 1993. 205 с.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
<http://ukma.kiev.ua>
Національний університет «Острозька академія» – history@uosa.uar.net
ННБУ ім. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
Лабораторія інтерактивних технологій навчання гуманітарних дисциплін – <http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/121.ukr.html>
Сайт "Педагогічні дисципліни" – <http://pedagogika.ucoz.ua/>
Українська електронна бібліотека – <http://exlibris.org.ua/main/index.html>.